

**Zalaszombatfa Község Önkormányzata képviselő-testületének 19/2014.(V.8.)
határozata a 2013. évi belső ellenőrzésről**

Zalaszombatfa Község Önkormányzati Képviselő-testülete
a 2013. évi belső ellenőrzési tevékenységről szóló beszámolót az
előterjesztésnek megfelelően elfogadja.

Összefoglaló Jelentés a 2013. évi belső ellenőrzési tevékenységről

A. A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása

A belső ellenőri munkát 2013. évben az alábbi jogszabályok határozták meg:

- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Szt.),
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.),
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. Törvény (Áht.),
- 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (Ávr.),
- A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII.31.) Kormányrendelet (Ber.),
- az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól szóló 249/2000. (XII.24.) Korm. Rendelete (Vhr.).

I. Az ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése:

1. *A tárgyévre vonatkozó éves ellenőrzési terv teljesítése, az ellenőrzések összesítése*
A képviselő testület által 2012. november 14-én jóváhagyott 2013. éves belső ellenőrzési munkatervben az alábbi vizsgálat került meghatározásra:
 - a) az önkormányzati feladatok Járási Kormányhivatalhoz kerülésével kapcsolatos eszközök és személyek átadásának felülvizsgálata

Soron kívüli ellenőrzésre az önkormányzatnál 2013. évben nem került sor.

A 2013. éves belső ellenőrzés során a képviselő-testület által jóváhagyott munkatervtől eltérés nem volt, továbbá elmaradt ellenőrzések sem voltak. Év közben a képviselő-testület a 2013. éves belső ellenőrzési munkatervet nem módosította.

Az ellenőrzési tevékenység a címzetes főjegyző által kiadott megbízólevél és a belső ellenőrzési vezető által készített vizsgálati program alapján került végrehajtásra.

Az ellenőrzésről vizsgálati jelentés készült. Az ellenőrzés megállapításai a címzetes főjegyző és a gazdálkodási csoportvezető folyamatos tájékoztatása mellett realizáló megbeszéléseken is ismertetésre kerültek.

A belső ellenőrzés az önkormányzat belső ellenőrzési kézikönyve előírásait követte, az abban rögzített iratminták alkalmazásra kerültek.

Az ellenőrzési jelentés megfelelt a belső ellenőrzési kézikönyv előírásainak, továbbá a nemzetközi standardoknak és a Bkr-nek. A belső ellenőr által tett javaslatok, ajánlások megvalósíthatóak voltak. A jelentésben érdemi ajánlások és

javaslatok nem születtek.

Az egyes ellenőrzések bemutatása:

- a) az önkormányzati feladatok Járási Kormányhivatalhoz kerülésével kapcsolatos eszközök és személyek átadásának felülvizsgálata

Az ellenőrzés tárgya: Az átadás-átvétel dokumentálásának, nyilvántartásokon történő átvezetésének és az adatszolgáltatások felülvizsgálata

A vizsgálat módszere: megbízhatósági ellenőrzés.

Zalaszombatfa Község Önkormányzata 2013. évi belső ellenőrzési munkatervében foglaltak teljesültek.

2. *Az ellenőrzés során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett jelentések száma és rövid összefoglalása*

A belső ellenőrzés során nem merült fel olyan tény, vagy adat, amely alapján a hivatal dolgozóival szemben fegyelmi felelősségre vonásra, anyagi kártérítésre, szabálysértési, vagy büntető eljárásra kellett volna sort keríteni.

II. A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők bemutatása

Önértékelés alapján kerül bemutatásra és értékelésre a belső ellenőrzési tevékenység ellátásának minősége, az adott évben rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek, valamint a belső ellenőrzési tevékenység ellátását elősegítő és akadályozó tényezők.

1. *A belső ellenőrzési egység humánerőforrás-ellátottsága*

Az önkormányzat saját belső ellenőrzési rendszerét, személyi és tárgyi feltételeit már korábban kialakították, annak folyamatos működését biztosítja.

2006. július 1-től egészen 2012. december 31-ig az önkormányzat belső ellenőrzését Kistérségi Többcélú Társuláson keresztül látták el.

Az önkormányzat 2013. január 1-től vállalkozói szerződés alapján a belső ellenőrzési tevékenységet külső szakértő (KAVAR BT 8788 Zalaszentlászló, Kossuth Lajos u. 62.) gazdasági társasággal végezteti.

A gazdasági társaság függetlenített belső ellenőre a központi jogszabályokban előírt szakmai és képesítési követelményeknek teljeskörűen megfelel. Az államháztartásért felelős miniszter engedélyezte belső ellenőrzési tevékenységét.

Belső ellenőr a kötelezően előírt (ÁBPE I.) vizsgával rendelkezik, folyamatos továbbképzéseken vesz részt és nemcsak elméleti, hanem több mint 20 éves gyakorlati tapasztalattal is rendelkezik. Belső ellenőr a kezdetektől fogva tagja a Belső Ellenőrök Magyarországi Fórumának (BEMAFOR), így az államháztartás belső kontrollrendszerének változásairól első kézből értesül.

2. *A belső ellenőrzési egység és a belső ellenőrök szervezeti és funkcionális függetlenségének biztosítása*

A belső ellenőr munkáját közvetlenül a címzetes főjegyző irányítása alatt látta el.

A belső ellenőr funkcionális függetlensége biztosított, a belső ellenőr az önkormányzat szervezeti hierarchiájába „beépült”.

A belső ellenőr nem vesz részt az önkormányzat operatív működésével kapcsolatos feladatok ellátásában, mint pl:

- az önkormányzat működésével kapcsolatos döntések meghozatalában
- bármely végrehajtási vagy irányítási tevékenységében;
- pénzügyi tranzakciók kezdeményezésében, jóváhagyásában;
- belső szabályzatok elkészítésében;
- intézkedési terv elkészítésében.

Az önkormányzatnál 2006. évtől teremtették meg a feltételeket a belső ellenőrzési rendszer működtetésére. A belső ellenőrzés folyamatos működésének eredményeként az önkormányzat gazdálkodásának színvonala jónak értékelhető.

A belső ellenőr a címzetes főjegyző és a gazdálkodási vezetői feladatokat ellátó között folyamatos konzultációk történnek, amely során ismeret cserére is sor kerül, az önkormányzat „életében” a belső ellenőrzés folyamatosan jelen van.

3. *Összeférhetlenségi esetek*

Összeférhetlenség miatt belső ellenőrzés nem maradhat el.

4. *A belső ellenőri jogokkal kapcsolatos esetleges korlátozások bemutatása*

A belső ellenőr, a Bkr. 25. § a)-e) pontjaiban megfogalmazott jogosultságokkal kapcsolatos problémákkal, korlátozásokkal nem találkozott, így:

- az önkormányzat valamennyi helyiségeibe beléphetett;
- az önkormányzatnál az ellenőrzés tárgyához kapcsolódó, minden kért iratba betekinthetett;
- az önkormányzat vezetőjétől és bármely alkalmazottjától írásban vagy szóban információt kérhetett;

5. *A belső ellenőrzés végrehajtását akadályozó tényezők*

A tárgyi feltételek tekintetében a belső ellenőr saját gépkocsijával közlekedik, jelentéseit, saját számítógépével írja. Tárgyi feltételekre vonatkozó igényrel az önkormányzat felé nem lépett fel. Az ellenőrzési rendszer kialakítása során akadályozó tényezőkkel nem szembesült, a Hivatal dolgozói munkáját segítették.

6. *Az ellenőrzések nyilvántartása*

A belső ellenőrzési vezető az elvégzett belső ellenőrzésekről a Bkr. 22. és 50. § szerinti nyilvántartást vezeti, valamint gondoskodik az ellenőrzési dokumentumok megőrzéséről, illetve a dokumentumok és adatok szabályszerű, biztonságos tárolásáról, saját telephelyén.

7. *Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok*

A belső ellenőrzési rendszer 2012. évig Kistérségi Többcélú Társulás keretében történt, de 2013. évtől a belső ellenőrzési rendszer fejlesztési iránya módosult.

A kormány a költségvetési szervek belső ellenőrzési tevékenységét továbbra is fontosnak tartja, de ehhez – a korábbi évektől eltérően – külön nevesített anyagi támogatást nem biztosít.

A belső ellenőrzés megszervezését, a működéséhez szükséges anyagi, tárgyi és személyi erőforrásokat az önkormányzatnak kell előteremtenie. Az Áht., valamint a Bkr. a belső ellenőrzési tevékenységeket a címzetes főjegyző felelősségi körébe utalja

Az önkormányzat anyagi lehetőségeinek figyelembe vételével került sor a 2013. éves belső ellenőrzési munkaterv kidolgozására, ez azonban a korábbi években megszokott mértéket nem érte el.

Mindezek ismeretében – amennyiben a kormány a belső kontrollrendszert magas színvonalon szeretné tudni - célszerű lenne visszaállítani – a 2006. és 2012. évek között jól bevált - a külön nevesített normatív finanszírozást.

III. A tanácsadó tevékenység bemutatása

A belső ellenőrzést végző gazdasági társasággal kötött szerződésben is rögzítésre került a tanácsadói tevékenység végrehajtásának kötelezettsége. A tanácsadói tevékenységet azonban külön írásbeli és szóbeli felkérés nélkül is gyakorlatilag kötetlen időben és témában biztosította a belső ellenőr.

A tanácsadói tevékenység egyrészt aktuális számviteli, gazdálkodási kérdésekre terjedt ki, másrészt a belső ellenőrzési feladathoz kapcsolódott. Ezzel került biztosításra a felmerült hibák, hiányosságok minél hatékonyabb realizálása.

A tanácsadói tevékenység pontosan a kötetlensége okán külön dokumentálásra nem került.

B. A belső kontrollrendszer működésének értékelése ellenőrzési tapasztalatok alapján

I. A belső kontrollrendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok

- a) Az önkormányzati feladatok Járási Kormányhivatalhoz kerülésével kapcsolatos eszközök és személyek átadásának felülvizsgálata

A helyszíni vizsgálat során hibát, hiányosságot nem tapasztaltunk, ezért javaslatokat sem teszünk.

A belső ellenőrzésekor felmerült kisebb szakmai kérdések a helyszíni vizsgálat alatt megbeszélésre kerültek.

Baglad Község Önkormányzata 2013. évi belső ellenőrzési munkatervében előírtak alapján került sor az önkormányzati feladatok Járási Kormányhivatalhoz kerülésével kapcsolatos eszközök és személyek átadásának felülvizsgálatára.

A feladat elvégzésére a címzetes főjegyző által 2013. szeptember 26-án kiadott megbízólevél és a belső ellenőrzési vezető által 2013. szeptember 26-án készített ellenőrzési program alapján került sor.

A helyszíni ellenőrzésre Rédecsi Közös Önkormányzati Hivatalnál (továbbiakban: hivatal) került sor.

A helyszínen végrehajtott belső ellenőrzés során összességében megállapítást nyert, hogy az önkormányzati feladatok Járási Kormányhivatalhoz kerülésével kapcsolatos intézkedéseket a jogszabályokban foglalt határidőre és formában végrehajtották.

II. A belső kontrollrendszer öt elemének értékelése

1. Kontrollkörnyezet:

Az önkormányzat valamennyi belső szabállyal rendelkezik. A szabályzatokat jóváhagyták és hatályba helyezték.

A szabályzatok a pénzügyi-gazdasági munkához megfelelő alapot biztosítottak.

A szabályzatokat valamennyi az önkormányzatra kiterjesztették, a szabályzatokat a címzetes főjegyző hagyta jóvá.

Fontosnak tartjuk megemlíteni azonban, hogy a 2014. éves számveteli változások új szabályozást követelnek meg.

A szabályzatokban meghatározták az egyes jogokat gyakorlók feladatait és hatásköreit is, továbbá a helyettesítés rendjére történő meghatalmazásokat is, továbbá egységes, áttekinthető szerkezetben szabályozták a jogkörök gyakorlására jogosultakat.

A személyi változások leginkább a kötelezettségvállalás, érvényesítés, utalványozás és ellenjegyzés rendjét érintik, ezért felhívjuk a figyelmet a szabályozás folyamatos aktualizálására.

2. Kockázatkezelés:

A kockázatok legutolsó felmérésére 2013. januárban került sor. Ennek keretében az önkormányzatot érintő valamennyi területen felmérésre kerültek a kockázati tényezők.

Az önkormányzat rendelkezik külön Kockázatkezelési szabályzattal is, amelyben részletesen bemutatásra kerül:

- a kockázatok meghatározása és felmérése,
- a kockázatok elemzése, továbbá
- a kockázatok kezelése.

3. Kontrolltevékenységek:

Az önkormányzat vezetőinek kötelessége és felelőssége az általuk irányított szervezeti egység működésének ellenőrzése és az előírástól eltérő gyakorlat megszüntetése, vagy a megszüntetést segítő javaslatok megtétele. E feladat ellátásának eszköze a belső kontrollrendszer részét képező, a törvényi (Áht) és kormányrendeletben előírt (Ávr.) kötelezettség alapján kialakított folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés (továbbiakban: FEUVE), amelynek helyben alkalmazott módszereit az adott folyamat jellegétől, tartalmától függően a vezetés iránymutatásait figyelembe véve a folyamatgazdák határozzák meg.

Az Önkormányzatra hatályos, helyszíni vizsgálat ideje alatt érvényes FEUVE szabályzattal rendelkezett. A szabályzat tartalmazza a FEUVE fogalmát, tartalmát, a rendszer felépítését, a pénzügyi irányítási és ellenőrzési feladatok ellátásának megszervezését, a FEUVE rendszerrel szemben támasztott követelmények, a FEUVE részletes szabályait.

A FEUVE előírásait a hatályos szabályzat szerint hajtották végre. A helyszíni vizsgálatok során a FEUVE rendszer szabályszerűsége, gazdaságossága, hatékonysága és eredményessége területén alapvető hiányosságot nem tapasztalt a belső ellenőrzés.

A szabályzatokban előírt feladatokat az egyes munkatársak munkaköri leírásaiban is szerepeltetni szükséges.

A pénzügyi döntések dokumentumai (ideértve a költségvetési tervezés, a kötelezettségvállalások, a szerződések, a kifizetések és a visszafizetések dokumentumait is), a pénzügyi döntések szabályszerűségi és szabályozottsági szempontból történő jóváhagyásának, illetve ellenjegyzésének, valamint a gazdasági események elszámolásának szabályozási rendszerét az önkormányzatnál kialakították.

Az önkormányzat vezetői, a vezetői ellenőrzést a következő közvetlen eszközökkel végezték:

- **az aláírási jog gyakorlásával** (megtagadja az aláírást, ha nem hajtották végre az intézkedéseket, és szabálytalan tranzakciót akarnak végezni),
- **az információk elemzésével** (folyamatosan elemzi, hogy a kapott információk, jelentések jelzik-e a módosított gyakorlat hasznát),
- **beszámoltatással** (személyesen számon kéri az érintett munkatársától a végrehajtás megtörténtét és eredményét),

- **helyszíni tapasztalatszerzéssel** (a konkrét folyamat, ügylet előírtaknak megfelelő lebonyolítását a helyszínen is megsejleli),
- **intézkedések nyomon követésével** (belső ellenőr megbízásával).

A vezetők által alkalmazott vezetői ellenőrzések különböző módszerei az automatikus kontrollokkal együtt biztosították, hogy egyetlen terület sem maradt felügyelet, ellenőrzés nélkül.

4. *Információ és kommunikáció:*

A helyszíni vizsgálat során az önkormányzat vezetésével, továbbá a hivatal dolgozóival több esetben is interjú készült, illetve megbeszéléseket folytattunk.

A polgármester és a címzetes főjegyző a vizsgálat során a belső ellenőrzés rendelkezésére állt, a vizsgálat lefolytatásához szükséges valamennyi információt rendelkezésre bocsátott.

A hivatal dolgozói mind az adatszolgáltatás tekintetében, mind pedig a kérdések megválaszolásában együttműködők voltak, valamennyi kért adatot és információt a belső ellenőrzés rendelkezésére bocsátottak.

A jelentés tervezetét először a hivatal dolgozóival ismertette meg a belső ellenőr. Ezen egyeztetés konstruktívnak bizonyult és a végleges ellenőrzési jelentés színvonalát növelte. Az ellenőrzési jelentés véglegesítése előtt a polgármester és a címzetes főjegyző lehetőséget biztosított a tapasztalatok megbeszélésére.

A fentiek alapján tettem meg a „belső ellenőrzési egység és a belső ellenőrök szervezeti és funkcionális függetlenségének biztosítása” fejezetében foglalt megállapítást.

5. *Nyomon követési rendszer (Monitoring):*

Mivel intézkedési terv az ellenőrzéshez sem kapcsolódott a szervezeti egységek vezetőinek írásban nem kellett beszámolniuk a költségvetési szerv vezetője részére a megtett intézkedésekről.

Az ellenőrzés tapasztalatai alapján az ellenőrzött terület alacsony kockázatúnak minősíthető, ezért utóvizsgálat nem javasolt, így a vizsgálat lezárhat tekinthető.

C. Az intézkedési tervek megvalósítása

A belső ellenőrzés által tett ajánlásokra, javaslatokra készített intézkedési tervek végrehajtásának és nyomon követésének tapasztalatai az alábbiak voltak.

- a) az önkormányzati feladatok Járási Kormányhivatalhoz kerülésével kapcsolatos eszközök és személyek átadásának felülvizsgálata

Tekintettel arra a tényre, hogy a helyszíni vizsgálat során hibát, hiányosságot nem tapasztaltunk, javaslatokat sem teszünk, továbbá intézkedési terv készítése sem indokolt. Ettől függetlenül a helyszíni ellenőrzés során felmerült kisebb szakmai kérdésekben a megbeszéltek szerint javasolt eljárni.

Zalaegerszeg, 2014. február 15.

Kiss Csaba
függetlenített belső ellenőr